

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- سرشناسه : احمدی صفا، محمد، ۱۳۵۲
- عنوان و نام پدیدآور : آموزش مهارت‌های زبانی: رویکردها و روش‌ها
محمد احمدی صفا، احمد رضایی.
- مشخصات نشر : تهران: بنیاد سعدی، انتشارات آرفا، ۱۴۰۲.
- مشخصات ظاهری : ۴۰۴ ص.: مصور(رنگی)، جدول.
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۵۳۳۰-۱۶-۰
- وضعیت فهرست نویسی : فیبا
عنوان دیگر : کتابنامه.
- یادداشت : آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان.
- موضوع : فارسی -- کتاب‌های درسی برای خارجیان
Persian language - Textbooks for foreign speakers
فارسی -- راهنمای آموزشی -- خارجیان
Persian language -- Study and teaching -- Foreign speakers
فارسی -- فراگیری
Persian language Acquisition
زبان دوم -- فراگیری
Second language acquisition
فارسی -- مکالمه و جمله‌سازی
Persian language -- Conversation and phrase books
- شناسه افزوده : رضایی، احمد، ۱۳۵۹ -
رده بندی کنگره : PIR۲۸۲۷
رده بندی دیویی : ۴ / ۲۴ فا
شماره کتابشناسی ملی : ۹۴۲۷۳۴۲
اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا

آموزش زبان فارسی در جهان

آموزش مهارت‌های زبانی: رویکردها و روش‌ها

گردآورنده و ویراستار علمی:

دکتر محمد احمدی صفا

عضو هیئت‌علمی دانشگاه بوعلی سینا

دکتر احمد رضائی

عضو هیئت‌علمی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

کلیه حقوق چاپ و نشر محفوظ و متعلق به بنیاد سعدی و انتشارات بین‌المللی آزفا است. این اثر تحت حمایت «قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان ایران» قرار دارد.

ویراستار زبانی: دکتر مسعود حسنی

طرح جلد و صفحه‌آرایی: بابک نوبهاری

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۳۳۰-۱۶-۰

چاپ اول: ۱۴۰۳

شمارگان: ۳۰۰

بنیاد سعدی: تهران، ولنجک، خیابان ۱۵ شرقی، بعد از خیابان ساسان، پلاک ۱۷.

تلفن: ۹۸-۲۲۴۱۴۳۹۳ / نامبر: ۲۲۴۱۴۳۵۷ / کد پستی: ۱۹۸۵۸۶۴۴۴۹

www.saadifoundation.ir

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	س
فصل اول: آموزش زبان در هزارهٔ جدید.....	۱
«محمد احمدی صفا»	
۱. مقدمه.....	۲
۲. «روش» آموزش زبان: از آغاز تا انجام.....	۳
۱.۲. سیر تحول مفهوم روش و مدل‌های آن	۵
۲.۲. نقد مدل‌ها: پیشنهاد مدل کوماراوادپولو.....	۶
۳.۲. تقسیم‌بندی کلی روش‌ها.....	۱۱
۳. افول «روش».....	۱۴
۴. جایگزین «روش».....	۱۸
۱.۴. وضعیت پساروش.....	۲۱
۲.۴. آموزش پساروش.....	۲۳
۳.۴. چهارچوب راهبردهای کلان در آموزش پساروش.....	۲۷
۴.۴. خرده‌راهبردها در آموزش پساروش.....	۳۲
۵. دورنمای آموزش زبان.....	۳۳
منابع.....	۳۶
فصل دوم: تاریخچه آموزش زبان (رویکردها و روش‌ها).....	۳۹
«بیوک بهنام»	
۱. مقدمه.....	۴۰
۲. روش‌ها و رویکردها.....	۴۲
۱.۲. روش مستقیم.....	۴۲
۲.۲. روش شفاهی و موقعیتی زبان.....	۴۳
۳.۲. روش شنیداری-گفتاری.....	۴۶
۴.۲. روش پاسخ فیزیکی تام.....	۴۸
۵.۲. روش صامت.....	۵۰
۶.۲. روش یادگیری جمعی زبان.....	۵۲

۵۴	۷.۲. روش تلفیق‌پذیری.....
۵۶	۸.۲. روش زبان کامل.....
۵۸	۹.۲. روش آموزش ارتباطی.....
۶۰	۱۰.۲. رویکرد طبیعی.....
۶۲	۱۱.۲. روش یادگیری مشارکتی زبان.....
۶۴	۱۲.۲. روش آموزشی محتوا محور.....
۶۵	۱۳.۲. روش آموزش تکلیف‌محور زبان.....
۶۷	۳. دوره پساروش.....
۶۸	منابع.....
۶۹	فصل سوم: رویکرد ارتباطی در آموزش زبان
	«محمد هادی محمودی»
۷۰	۱. مقدمه.....
۷۲	۲. توانش ارتباطی در مقابل توانش زبانی.....
۷۶	۳. روش آموزش زبان ارتباطی.....
۷۶	۴. ساختار یک روش علمی آموزش زبان خارجی.....
۷۷	۱.۴. مبانی نظری روش آموزش زبان ارتباطی.....
۷۹	۲.۴. طرح.....
۸۳	۳.۴. نمونه‌هایی از تکنیک‌ها و فعالیت‌های کلاسی بر اساس رویکرد ارتباطی.....
۹۰	۵. روش‌های دیگر آموزش زبان مبتنی بر رویکرد ارتباطی.....
۹۰	۱.۵. روش آموزش تکلیف‌محور.....
۹۳	۲.۵. آموزش زبان خارجی برای اهداف ویژه.....
۹۳	۶. پیامدهای نظریه رویکرد ارتباطی برای آموزش زبان دوم/خارجی.....
۹۳	۱.۶. تغییر هدف آموزش زبان دوم/خارجی.....
۹۴	۲.۶. تغییر نگرش به زبان.....
۹۴	۳.۶. تغییر نقش معلم و زبان‌آموزان.....
۹۴	۴.۶. تغییر تکنیک‌ها و روش‌های آموزش زبان.....
۹۵	۵.۶. تغییر نگرش به خطاهای زبانی.....
۹۵	۷. رویکرد ارتباطی در قرن ۲۱.....

۹۷ خلاصه و جمع‌بندی
۹۹ منابع
۱۰۱ فصل چهارم: آموزش مهارت شنیداری
 «موسی نوشی کوچکسرای»
۱۰۲ ۱. مقدمه
۱۰۳ ۲. ویژگی‌های گفتمان گفتاری
۱۰۵ ۳. انواع شنیدن
۱۱۰ ۱.۳. شنیدن متمرکز
۱۱۱ ۲.۳. شنیدن گزینشی
۱۱۲ ۳.۳. شنیدن تعاملی
۱۱۳ ۴.۳. گسترده‌شنوی
۱۱۵ ۵.۳. شنیدن واکنشی
۱۱۶ ۶.۳. شنیدن مستقل
۱۱۷ ۴. فرایندهای شنیدن در زبان دوم
۱۱۸ ۱.۴. پردازش جزء به کل
۱۲۰ ۲.۴. پردازش کل به جزء
۱۲۲ ۳.۴. پردازش تعاملی
۱۲۲ ۵. شنیدن برای فهمیدن
۱۲۲ ۶. شنیدن برای یادگیری
۱۲۶ ۷. آموزش مهارت شنیداری
۱۳۰ ۱.۷. آموزش پردازش جزء به کل
۱۳۳ ۲.۷. آموزش پردازش کل به جزء
۱۳۴ ۳.۷. آموزش پردازش ترکیبی (جزء به کل و کل به جزء) در درس شنیداری
۱۳۵ ۴.۷. راهبردهای شنیداری
۱۳۸ ۸. ارزشیابی مهارت شنیداری
۱۴۹ ۹. نتیجه‌گیری
۱۵۰ منابع

فصل پنجم: آموزش مهارت گفتاری ۱۵۳

«پرویز علوی‌نیا»

۱. مقدمه ۱۵۴
۲. ویژگی‌های گفتمان گفتاری ۱۵۵
۳. عوامل مؤثر در فرایند گفتار ۱۵۹
۴. مهارت گفتار در منظر تاریخ ۱۶۰
۵. تفاوت زبان گفتاری و نوشتاری ۱۶۲
۶. عوامل مؤثر در رشد مهارت گفتاری ۱۶۴
۷. ارزشیابی مهارت گفتاری ۱۶۹
- ۱.۷. تاریخچه ۱۶۹
- ۲.۷. دشواری ارزشیابی مهارت گفتاری ۱۷۱
- ۳.۷. انواع روش‌های ارزشیابی مهارت گفتاری ۱۷۴
۸. نتیجه‌گیری ۱۸۳
- منابع ۱۸۵

فصل ششم: آموزش مهارت خوانداری ۱۸۷

«محسن کرابی و مسعود عزیزی»

۱. مقدمه ۱۸۸
۲. مهارت خوانداری چیست؟ ۱۸۹
- ۱.۲. هدف در فرایند خواندن ۱۹۰
- ۲.۲. روان‌خوانی یا خواندن سلیس ۱۹۲
۳. مدل‌های توانش خوانداری ۱۹۴
- ۱.۳. مدل جزء به کل ۱۹۴
- ۲.۳. مدل کل به جزء ۱۹۵
- ۳.۳. مدل تعاملی ۱۹۶
۴. پیشینه، دانسته‌ها یا دانش قبلی ۱۹۷
۵. راهبردهای خواندن ۲۰۰
- ۱.۵. تجربیات حسی ۲۰۲
- ۲.۵. سؤال پرسیدن ۲۰۳

۲۰۴	۳.۵. پیش‌بینی کردن و استنباط
۲۰۵	۴.۵. شناسایی ایده‌ها و مفاهیم اصلی در متن
۲۰۵	۵.۵. گزینه‌های ترمیمی
۲۰۸	۶.۵. ترکیب کردن اطلاعات
۲۰۹	۶. هم‌افزایی توانایی‌ها
۲۱۱	۱.۶. دانش قبلی
۲۱۲	۲.۶. استفاده از دانش زبانی
۲۱۳	۳.۶. عقل سلیم
۲۱۴	۴.۶. سرنخ‌های متنی
۲۱۵	۷. ارزشیابی مهارت خوانداری
۲۱۸	۸. نتیجه‌گیری
۲۱۹	منابع
۲۲۱	فصل هفتم: آموزش مهارت نوشتاری
		«سید محمدرضا امیریان»
۲۲۲	۱. مقدمه
۲۲۳	۲. انواع نوشتن
۲۲۳	۳. ویژگی‌های نوشتن
۲۲۴	۴. اهمیت تدریس نوشتن
۲۲۵	۵. تفاوت نگارش در زبان اول و دوم
۲۲۵	۶. چالش‌های آموزش نوشتن در فارسی
۲۲۶	۷. ساختار پاراگراف
۲۲۹	۸. نوشتن فرایندمحور
۲۳۶	۹. راهکارهای عملی آموزش نگارش
۲۳۹	۱۰. شیوه‌های ارزشیابی نگارش
۲۴۲	منابع

فصل هشتم: آموزش مؤلفه‌های زبان ۲۴۳

«رضا طاهرخانی»

۲۴۴	۱. مقدمه
۲۴۴	۲. واژه
۲۴۵	۱.۲. تدریس واژه
۲۵۲	۲.۲. ارزشیابی واژه
۲۵۵	۳. دستور
۲۵۵	۱.۳. تدریس دستور
۲۶۴	۲.۳. ارزشیابی دستور
۲۶۶	۴. تلفظ
۲۶۶	۱.۴. اهداف یادگیری تلفظ
۲۶۷	۲.۴. انتقال از زبان اول (زبان مادری)
۲۶۷	۳.۴. موانع در یادگیری تلفظ
۲۶۸	۴.۴. تدریس تلفظ
۲۶۹	۵.۴. ارزشیابی تلفظ
۲۷۱	۵. لهجه
۲۷۲	۱.۵. لهجه خارجی و هویت در یادگیری زبان دوم
۲۷۳	۲.۵. تدریس لهجه
۲۷۴	۳.۵. ارزشیابی لهجه
۲۷۵	منابع

فصل نهم: سبک‌ها و راهبردهای یادگیری ۲۸۳

«امیر زندهمقدم و سام سعیدیان»

۲۸۴	۱. مقدمه
۲۸۴	۲. سبک‌های یادگیری
۲۸۸	۱.۲. استقلال زمینه‌ای در مقابل وابستگی زمینه‌ای
۲۸۹	۲.۲. تصادفی (غیرخطی) در مقابل متوالی (خطی)
۲۹۱	۳.۲. عام در مقابل خاص
۲۹۱	۴.۲. استقرایی در مقابل قیاسی

۲۹۲ ۵.۲ ترکیبی در مقابل تحلیلی
۲۹۳ ۶.۲ آنالوگ در مقابل دیجیتال
۲۹۴ ۷.۲ عینی در مقابل انتزاعی
۲۹۵ ۸.۲ کل نگرانه در مقابل جزء نگرانه
۲۹۶ ۹.۲ تکانشی در مقابل تأملی
۲۹۷ ۱۰.۲ پژوهش‌های مرتبط با سبک‌های یادگیری
۲۹۹ ۳ راهبردهای یادگیری
۳۰۲ ۱.۳ مدل براون (۲۰۰۷)
۳۰۷ ۲.۳ راهبردهای ارتباطی
۳۱۰ ۳.۳ راهبردهای مستقیم در مقابل راهبردهای غیرمستقیم
۳۱۳ ۴.۳ پژوهش‌های مرتبط با راهبردهای یادگیری
۳۱۴ ۴ جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۳۱۶ منابع
۳۲۱ فصل دهم: کاربرد فناوری در آموزش زبان فارسی
 «احمد رضانی، شیرین محمدزاده، پیوند میهن‌دوست»
۳۲۲ ۱ مقدمه
۳۲۵ ۲ اهمیت فناوری در آموزش زبان
۳۲۸ ۳ استفاده از فناوری در آموزش مهارت‌های اصلی و فرعی زبان
۳۳۹ ۱.۳ استفاده از فناوری در آموزش مهارت‌های اصلی
۳۴۹ ۲.۳ آموزش مهارت‌های فرعی زبان (مؤلفه‌ها یا عناصر زبانی)
۳۶۲ ۴ فرهنگ‌های لغت برخط
۳۶۳ ۵ نقش فناوری در معرفی ادبیات و فرهنگ فارسی
۳۶۷ ۶ نقش فناوری در ارزیابی مهارت‌های زبانی
۳۷۰ ۷ نتیجه‌گیری
۳۷۱ منابع
۳۷۷ واژه‌نامه تخصصی

پیشگفتار

زبان فارسی از منظر تاریخی، یکی از زبان‌های زنده هند و اروپایی است که قدمتی دیرینه دارد و از منظر گستره جغرافیایی، در حال حاضر در بیش از بیست‌وپنج کشور جهان مورد استفاده گویشوران است. صرف‌نظر از ریشه تاریخی و گستره جغرافیایی، غنای فرهنگی و ادبی، زبان فارسی همواره مشتاقان بسیاری را در خارج از مرزهای فرهنگی ایران به‌دنبال خود کشیده است؛ اما برخلاف پیشینه تاریخی و غنای فرهنگی و ادبی آن، آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان داستان دیگری دارد.

در نظام آموزشی دانشگاهی ایران، آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان رشته‌ای نوپا محسوب می‌شود که توجه ویژه متخصصان و صاحب‌نظران امر آموزش زبان را می‌طلبد. از نظر روش‌شناختی نیز باید بپذیریم که روش‌های آموزشی رایج این زبان در شرایط حاضر از سنخ روش‌های سنتی است که شباهت چندانی با روش‌های نوین آموزش زبان خارجی ندارند. این واقعیت که آموزش نوین زبان فارسی به‌عنوان زبان خارجی در مقایسه با زبان‌های مطرح دیگر، گستره‌ای به‌مراتب محدودتر و سابقه‌ای کوتاه‌تر دارد غیرقابل‌انکار است و همه این موارد بدان معناست که این رشته نوپا به‌شدت نیازمند بهره‌گیری از دستاوردهای نظری و تجربی بسیاری است که دنیای آموزش نوین زبان در حداقل یک قرن گذشته کسب کرده است. به‌عنوان نمونه‌ای بارز، تحول در مبانی نظری و عملی آموزش زبان انگلیسی که از اواسط قرن نوزدهم میلادی آغاز گردیده و پژوهشگران و معلمان بسیاری را به خود مشغول داشته است نه‌تنها تاکنون در گستره بسیار وسیعی ادامه دارد بلکه نتایج و دستاوردهای مهمی را به ارمغان آورده است. ناگفته پیداست که آموزش زبان‌های خارجی به‌طور عام و آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان به‌طور خاص از این یافته‌ها بی‌نیاز نیست و می‌تواند در راستای ارتقای دانش و مهارت معلمان زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان و بهبود کیفیت آموزش زبان فارسی از این گنجینه بهره‌گیرد.

بر این اساس، هدف از نگارش کتاب حاضر ارائه بخشی از نتایج تلاش پژوهشگران و اندیشه‌ورزان حوزه آموزش زبان خارجی به دنیای آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان است. با این هدف، بر آنیم تا ابتدا نمایی کلی و مختصر از تاریخچه علم آموزش زبان، مبانی نظری اعم از زبان‌شناختی، روان‌شناختی و نیز روش‌شناختی این حوزه را ارائه نموده و سپس روش‌های آموزشی رایج در عصر حاضر را با رویکرد استفاده در کلاس‌های آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان معرفی کنیم. در عین حال، نگاه به آینده آموزش زبان را نیز با هدف معرفی روش‌ها و جهت‌گیری‌های آموزشی پیش رو سرلوحه کار قرار دادیم. در ادامه، پس از معرفی و تبیین روش‌ها و راهبردهای آموزش مهارت‌ها و مؤلفه‌های زبانی نگاهی گذرا به حوزه کاربرد فن‌آوری و رسانه‌های اجتماعی در آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان مورد نظر بوده است. لازم به ذکر است که طراحی این کتاب بر اساس سرفصل مصوب درس نظری «آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان» به ارزش دو واحد در مقطع کارشناسی ارشد صورت گرفته است که از عناوین درسی مصوب رشته «آموزش زبان فارسی» است. علاوه بر این، برنامه درسی کلی رشته «آموزش زبان فارسی» نیز با این هدف در نظر طراحان بوده است که از هم‌پوشانی موضوعات فصل‌های مختلف با دیگر عناوین درسی اجتناب گردیده و از سوی دیگر مطالب کتاب مکمل مطالب دروس دیگر این رشته باشد.

در نگارش و تدوین کتاب حاضر تلاش شده است تا با استفاده از منابع به‌روز آموزش زبان‌های خارجی و با تأکید بر ارائه مثال‌هایی مناسب از زبان فارسی، روش‌ها و رویکردهای آموزش مهارت‌های چهارگانه شنیداری، گفتاری، خوانداری و نوشتاری و همچنین مؤلفه‌هایی نظیر واژگان، دستور زبان و نیز تلفظ، آهنگ و لهجه تبیین شود. با توجه به ماهیت موضوع‌های مطرح‌شده همه فصل‌های کتاب به صورت تألیفی نگاشته شده است. تنها در فصل دوم با موضوع سیر تحول تاریخی روش‌های آموزش زبان خارجی، نگارنده محترم برای حفظ جنبه‌های تاریخی و علمی، فصل مستقلی از کتاب کلاسیک و ارزشمند رویکردها و روش‌های آموزش زبان (ریچاردز و راجرز، ۲۰۰۱) را ترجمه و تلخیص نموده است.

در فصل اول که «آموزش زبان در هزاره جدید» نام گرفته است، تلاش نویسنده بر آن است که ابتدا نگاه انتقادی رایج به مفهوم «روش» را منعکس نموده و با این هدف مبانی نظری این مفهوم و سیر تحول تاریخی آن را مورد بررسی قرار دهد. در ادامه، نقدهای وارد بر این مفهوم به اختصار مرور می‌گردد و سرانجام جایگزین مفهوم «روش» به اجمال معرفی شده است. این فصل با تشریح یکی از مهم‌ترین رویکردهای نوین آموزش زبان که «آموزش پساروش» نامیده شده است ادامه می‌یابد. از منظر نویسنده، این رویکرد همان‌گونه که در ابتدای پیدایش خود در اوایل قرن بیست و یکم تأثیر بسزایی در آموزش زبان داشته است، انتظار می‌رود در سال‌های پیش رو، پایه و اساس فصل جدیدی از رویکردهای آموزش زبان‌های خارجی قرار گیرد.

در فصل دوم با عنوان «تاریخچه آموزش زبان (رویکردها و روش‌ها)» ابتدا به تحولات قرن هجدهم و نوزدهم میلادی در حوزه زبان‌آموزی اشاره و پس از آن چهارده روش و رویکرد در حوزه آموزش زبان معرفی می‌شود. در ادامه روش‌ها و رویکردهای مطرح‌شده در اواسط قرن هجدهم میلادی تا سال‌های آغازین قرن بیست و یکم، یکی پس از دیگری مطرح گردیده‌اند.

در فصل سوم یکی از مهم‌ترین رویکردهای نوین آموزشی با عنوان «رویکرد ارتباطی در آموزش زبان» به تفصیل تشریح و توصیف می‌گردد. نویسنده در این فصل کوشیده است تا ابتدا مبانی نظری رویکرد ارتباطی را با زبانی ساده ارائه نماید و پس از آن، روش آموزشی برخاسته از این رویکرد را با عنوان «روش ارتباطی آموزش زبان» و صورت‌های مختلف آن را تشریح نماید.

فصل چهارم به روش‌های آموزش و ارزشیابی مهارت شنیداری زبان‌آموزان اختصاص یافته و پس از برشمردن ویژگی‌های گفتار، به تعریف مهارت شنیداری و سپس به معرفی انواع مختلف شنیدن پرداخته است و با استفاده از مثال‌هایی سعی در آن داشته است که انواع مختلف شنیدن را از یکدیگر تمیز دهد. در ادامه آموزش مهارت شنیداری، رویکردهای آموزشی و نیز راهبردهای شناختی و فراشناختی مهارت شنیدن، مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. پایان‌بخش این فصل نیز مبحث ارزشیابی مهارت شنیداری و روش‌های مختلف آن است.

فصل پنجم به آموزش مهارت گفتاری اختصاص یافته است. پس از بیان ویژگی‌های گفتمان گفتاری، عوامل مؤثر در فرایند گفتار، تفاوت‌های زبان گفتاری و نوشتاری و نیز عوامل مؤثر در آموزش مهارت گفتاری به تفصیل ذکر شده‌اند. در پایان نیز تاریخچه و روش‌های ارزشیابی مهارت گفتاری زبان‌آموزان به‌طور خلاصه مورد اشاره قرار گرفته است.

فصل ششم با عنوان «آموزش مهارت خوانداری» در آغاز از چپستی مهارت خواندن صحبت به میان می‌آورد؛ از اهداف هفت‌گانه خواندن پرده برمی‌دارد؛ انواع خواندن و مدل‌های مختلف این مهارت را معرفی می‌کند و سپس از چندین راهبرد مؤثری نام می‌برد که استفاده از آنها زبان‌آموزان را در رسیدن به اهداف این مهارت یاری می‌کند. پایان‌بخش این فصل نیز به روش‌های ارزشیابی مهارت خوانداری زبان‌آموزان اختصاص یافته است.

آموزش و ارزشیابی مهارت نوشتاری زبان‌آموزان، آخرین مهارت از مجموعه چهارگانه مهارت‌های زبانی است که در فصل هفتم مطرح گردیده است. معرفی اولویت‌ها و چالش‌های تدریس مهارت نوشتن در زبان خارجی در این فصل با تعریف و معرفی انواع نوشتن آغاز می‌گردد و با تبیین اهمیت مهارت نوشتاری، آموزش آن، نوشتن فرایند محور و مراحل مختلف نوشتن ادامه می‌یابد. قسمت پایانی این فصل نسبتاً مجمل نیز به روش‌های ارزشیابی مهارت نوشتاری زبان‌آموزان اختصاص یافته است.

فصل هشتم به «آموزش مؤلفه‌های زبان» مشتمل بر واژگان، دستور زبان، تلفظ و لهجه اختصاص یافته است. نکته قابل ذکر آن است که به دلیل گستردگی موضوع‌ها از یک‌سو و نیز فضای محدود این فصل از سوی دیگر، نویسنده چاره‌ای جز اجتناب آگاهانه از ورود به موضوع فرهنگ یا معانی فرهنگی که بر اساس مدل توانش زبانی لدو در زمره مؤلفه‌های زبانی قرار می‌گیرد نمی‌یابد و در نتیجه تمامی همت خویش را صرف تبیین روش‌های آموزش و ارزشیابی دانش واژگان، دستور زبان و تلفظ، آهنگ و لهجه نموده است.

در فصل نهم با عنوان «سبک‌ها و راهبردهای یادگیری» تلاش نویسندگان بر آن است تا ابتدا هر یک از این دو واژه سبک و راهبرد را به‌طور متمایز و از منظر صاحب‌نظران مختلف تعریف کرده و سپس به تشریح اجمالی انواع مختلف طبقه‌بندی‌های سبک‌ها و راهبردها بپردازند. قسمت پایانی این فصل نیز نیم‌نگاهی به نتایج مطالعات و پژوهش‌هایی دارد که در حوزه سبک‌ها و راهبردهای یادگیری و تأثیرات استفاده از هر یک از آنها در آموزش و یادگیری مهارت‌ها و مؤلفه‌های زبانی انجام شده است.

فصل دهم کتاب با عنوان «کاربرد فناوری در آموزش زبان»، ابتدا به بررسی نقش فناوری در آموزش زبان به‌طور عام می‌پردازد و سپس به‌طور ویژه بر نقش فناوری در آموزش مهارت‌های اصلی و فرعی زبان فارسی متمرکز شده است. معرفی منابع و تارنماها و رسانه‌های دیداری و شنیداری مختلف در فضای شبکه جهانی اینترنت و نیز شبکه‌های اجتماعی، از جمله اهداف این فصل بوده که به‌طور نسبی محقق گردیده است. در ادامه نقش فناوری در معرفی فرهنگ زبان فارسی مورد اشاره مجمل نویسنده قرار گرفته است.

در پایان، حمد و سپاس خداوند سبحان را که توفیق آغاز و انجام کتابی را که اکنون پیش‌روی شماست بر ما ارزانی فرمود. پس از حمد پروردگار، بر خود لازم می‌دانیم از تمامی فرهیختگان و صاحب‌نظران، به‌ویژه استادان و همکاران عزیزی که همت گمارده و با تقبل زحمت نگارش فصل‌های مختلف این اثر با جدیت فراوان ما را یاری نموده‌اند مراتب سپاس و قدردانی قلبی خود را ابراز داریم.

محمد احمدی‌صفا، عضو هیئت علمی دانشگاه بوعلی سینا

احمد رضانی، عضو هیئت علمی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی